



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Genel Başkanlığı
Sayı: 6091
Tarih: 01.12.2017

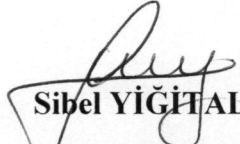


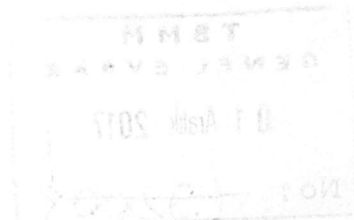
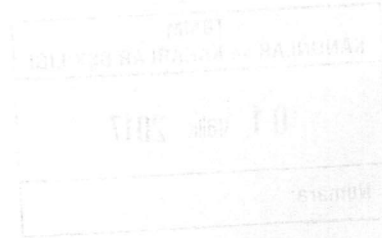
Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

1012236

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Engellilerin maruz kaldığı başta fiziksel-cinsel şiddet olmak üzere her türlü istismar ve kötü muamele olayının önlenmesi için çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.


Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili





Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

ÖZET GEREKÇE

Engelli bireylerin, fiziksel-cinsel şiddet, istismar, her türlü kötü muamele ve sömürüden korunması, temel insan haklarının bir gereği, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ve ulusal mevzuatın getirdiği bir yükümlülüktür.

Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği'nin, Açık Toplum Vakfı desteği ile yürüttüğü, "Engelli BireylereYönelik Kötü Muamele, Şiddet ve İstismarı Olaylarını İzleme Projesini" kapsamında hazırlanmış olan "Engelli Bireylere Yönelik Fiziksel-Cinsel Şiddet, İstismar ve Kötü Muamele Olayları İzleme Raporu - 2016" raporu açıklanmıştır. Rapora göre; engelli bireylere yönelik fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olayları münferit, nadiren rastlanan bir olgu değildir. Aksine bilgisi edinilen olay sayısı hiç de küçümsenmeyecek bir sayıdadır. Sadece 2012-2016 yılları arası için yapılan medya taramasından elde edilen bazı bulgular şöyledir:

- Engellilere yönelik fiziksel/cinsel şiddet, kötü muamele olaylarının geneli bakımından 391 engelli mağdurdan 141'nin (%36), 18 yaş ve altı engelli çocuk; 138'inin (%35,2) yetişkin engelli bireylerden oluştuğu görülmektedir.

- Cinsel istismar olaylarında en çok olay; çocuk engellilere karşı gerçekleştirilmiştir. Buna göre toplam 141 olan cinsel istismar olayının 43'ü 15 yaşından küçük, 26'sı 16-18 yaş arası olmak üzere toplam 69'u (%48,9) engelli çocuğa karşı gerçekleşmiştir. Yaş tespiti yapılan vakalar bazında dahi, engelli çocukların yaşadığı olay sayısı 19 yaşın üzerindeki engellilerin yaşadığı (52) olaydan fazladır.

- 24 cinsel taciz/tecavüz saldırısının beş tanesi 15 yaşından küçük, iki tanesi ise 16-18 yaş arası olmak üzere toplam yedi engelli çocuğa karşı gerçekleşmiştir.

- İçinde cinsel saldırı olan çoklu olayların alt gruplarıyla birlikte düşünüldüğünde, toplamda 194 olan cinsel içerikli saldırının 55'i 15 yaş altı, 34'ü ise 16-18 yaş arası olmak üzere toplada 89'u (%45,9) engelli çocuklara karşı gerçekleştirilmiştir. Bütün bu sayısal dağılım, engelli çocukların yaygın bir şekilde cinsel saldırı riski altında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sayıların sadece medyaya yansıyan haberlerden oluştuğunu ve gerçek sayının bu rakamların çok üzerinde olduğu bu noktada bir defa daha vurgulanmalıdır.

Ayrıca raporda engelli bireylere yönelik fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarının engellenmesi amacıyla 20 adet çözüm önerisi sunulmuştur.

Tüm bunlardan hareketle; engellilerin maruz kaldığı başta fiziksel-cinsel şiddet olmak üzere her türlü istismar ve kötü muamele olayının tespit edilerek bir veri tabanı oluşturulması ve bu olayların önlenmesi için çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasını talep ederiz.



Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

Engelli bireylerin, fiziksel-şiddet, cinsel istismar, her türlü kötü muamele ve sömürüden korunması, temel insan haklarının bir gereği, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ve ulusal mevzuatın getirdiği bir yükümlülüktür.

Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği'nin, Açık Toplum Vakfı desteği ile yürüttüğü, "Engelli Bireylerin Yönelik Kötü Muamele, Şiddet ve İstismarı Olaylarını İzleme Projesini" kapsamında hazırlanmış olan "Engelli Bireylere Yönelik Fiziksel-Cinsel Şiddet, İstismar ve Kötü Muamele Olayları İzleme Raporu - 2016" raporu açıklanmıştır. Rapora göre; engelli bireylerin fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarının münferit, nadiren rastlanan bir olgu değildir aksine bilgisi edinilen olay sayısı hiç de küçümsenmeyecek bir sayıdadır. Sadece 2012-2016 yılları arası için yapılan medya taramasından elde dilen bazı bulgular şöyledir:

- Engellilere yönelik fiziksel/cinsel şiddet, kötü muamele olaylarının geneli bakımından 391 engelli mağdurdan 141'nin (%36), 18 yaş ve altı engelli çocuk; 138'inin (%35,2) yetişkin engelli bireylerden oluştuğu görülmektedir.

- Cinsel istismar olaylarında en çok olay, çocuk engellilere karşı gerçekleştirilmiştir. Buna göre toplam 141 olan cinsel istismar olayının 43'ü 15 yaşından küçük, 26'sı 16-18 yaş arası olmak üzere toplam 69'u (%48,9) engelli çocuğa karşı gerçekleşmiştir. Yaş tespiti yapılan vakalar bazında dahi, engelli çocukların yaşadığı olay sayısı 19 yaşın üzerindeki engellilerin yaşadığı (52) olaydan fazladır.

- 24 cinsel taciz/tecavüz saldırısının beş tanesi 15 yaşından küçük, iki tanesi ise 16-18 yaş arası olmak üzere toplam yedi engelli çocuğa karşı gerçekleşmiştir

- İçinde cinsel saldırı olan çoklu olayların alt gruplarıyla birlikte düşünüldüğünde, toplamda 194 olan cinsel içerikli saldırının 55'i 15 yaş altı, 34'ü ise 16-18 yaş arası olmak üzere toplada 89'u (%45,9) engelli çocuklara karşı gerçekleştirilmiştir. Bütün bu sayısal dağılım, engelli çocukların yaygın bir şekilde cinsel saldırı riski altında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sayıların sadece medyaya yansıyan haberlerden oluştuğunu ve gerçek sayının bu rakamların çok üzerinde olduğu bu noktada bir defa daha vurgulanmalıdır.

Ayrıca raporda engelli bireylere yönelik fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarının engellenmesi tespit edilen çözüm önerileri şunlardır;

- Engelli bireylerin maruz kaldığı fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarının önlenmesi yönündeki tedbirler, sorunun çözümünde önemli bir faktördür. Bu sebeple öncelikle engelli bireyler olmak üzere, engelli bireylerin doğrudan bakımıyla ilgilenen



Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

aile fertlerine ve yakın çevresine, fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olayları konusunda korunma, koruma ve önleme alanlarında eğitim programları düzenlenmelidir.

- Engelli bireyin maruz kaldığı fiziksel cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olayının tespit edilmesi için engelli bireylerin ailelerine yönelik özel eğitim programları düzenlenmesi, hem yaşanan saldırının etkin ve hızlı bir biçimde tespit edilip cezalandırılmasını sağlayacak hem de söz konusu olayların sistematik hâle gelmesini önleyecektir.

- Engelliler ile ailelerinin yaşadıkları olaylar sonrasında yapacakları idari ve hukuki başvurular ve ihbarlar konusunda bilgilendirmeyi sağlayıcı programlar ve birimler geliştirilmeli, bu birimlere erişim ve başvuru sistemi mümkün olduğunca erişilebilir kılınmalıdır.

- Olaylara maruz kalan engelliler ile ailelerine psikolojik destek verilmeli, mağdur kişinin sorunu kendi çabasıyla çözmesi beklenmemelidir.

- Engelliler ile yakınlarına yönelik tüm programların uygulanmasında eğitim ve rehabilitasyon hizmeti verilen zeminler etkin bir şekilde kullanılmalı, STK'ların bu yönde geliştireceği ve uygulayacağı faaliyetler teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

- Engelli bireylerin maruz kaldığı fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarının önemli bir bölümünün aile ya da yakın çevreden geldiği gerçeğinden hareketle; engelli bireyle tanılama hizmetleri, sosyal yardım-ödenek tahsisleri, eğitim, sağlık hizmetleri vb. sebeplerle temas eden kamu görevlilerinin, olayları tespit edebilecekleri donanımı kazanmaları için özel programlar geliştirilmelidir. Bu programların uzman kişilerce hazırlanacak teknik tespit yönergeleriyle desteklenmesi ve kamu personelinin bu yönergelerin tatbiki konusunda hassas davranılması sağlanmalıdır.

- Kamu kurum ve kuruluşları, yaşanan olaylar hakkında kapsamlı bir veri tabanı oluşturmali ve topladığı bilgileri, kişisel bilgileri koruyarak kamuoyuna sunmalıdır.

- Kapalı kurumlarda görev alacak personelde mesleki yeterlilik kriterleri titizlikle aranmalı ve bu personele sürekli ve kaliteli hizmet içi eğitimler verilmelidir.

- Özellikle akran gruplarının bir arada tutularak hizmet verildiği kurum ve kuruluşlarda akran şiddetinin önlenmesi için özel eğitim programları geliştirilmeli, güvenlik ve kontrol mekanizmaları kuvvetlendirilmelidir.

- Kamu kurum ve kuruluşlarındaki olayların tespiti için denetim mekanizmaları kuvvetlendirilmesi ancak daha da önemlisi kamu kurum ve kuruluşlarının STK'ların izleme ve denetimine açılması ve işbirliğinin güçlendirilmesi sağlamalıdır.



Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

• Engelli bireylerin maruz kaldığı fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarını inceleyen ya da olaylarında görev yapan (kolluk, savcı, hâkim gibi) adli personele, konuya özgü eğitim programları (engellilik hali ve hakları, toplumsal cinsiyet vb.) düzenlenmelidir.

• ATK'ların ve ATK'larda çalışan uzmanların gerek idari gerekse de yapısal sorunlarını çözebilecek şartlar oluşturulmalıdır.

• Soruşturma ya da kovuşturma aşamalarında görevlendirilen uzmanların, engellilerin psikososyal becerileri ve özellikleri hakkında derin bilgiye sahip olmaları sağlanmalıdır.

• Başta ASPB olmak üzere STK'lar ve konuya taraf meslek örgütleri, engelli bireylerin maruz kaldığı fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olayları hakkında kapsamlı, kamusal farkındalık çalışmaları yapmalıdır.

• Üniversitelerin ve araştırmacıların yaşanan olayların boyutlarını ortaya koyan ve analiz eden araştırmalar yapması teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

• Engelli bireylerin maruz kaldığı fiziksel-cinsel şiddet, istismar ve kötü muamele olaylarını haberleştiren medya mensuplarına, bu tür haberleri ele alış şekli ve kullanılacak dil ve söylemler üzerine eğitimler verilmelidir. Haberlerde mahremiyetin korunmasında özen göstermeyen, haberlerde pornografiye varan şekilde detay veren ya da fail ya da mağdur üzerinden herhangi bir sosyal grubu ya da kesimi aşağılayıcı, ötekileştirici söylem kullanan medya mensuplarına, denetleyici mekanizmalar tarafından gerekli müeyyideler uygulanmalıdır.

• Engelli bireyler için ihbar hatları erişilebilir hale getirilmelidir. İşitme engelli bireyler, mesaj (SMS, akıllı telefon uygulamaları vb.) gönderme yolu ile ihbar ya da çağrı yapabilmeli, görüntülü konuşma imkânı ile işaret dili bilen acil yardım personeli ile işaret dilinde konuşabilmelidir.

• Yine ihbar hatları, mağdura ulaşılmış ancak o anda bulunduğu yeri ve konumu tarif edemeyen kişiler (kriz anında panik yaşayan kişiler, zihinsel engelli bireyler, çocuklar vb.) için konum belirleme hizmeti sunabilmelidir.

• Çocuk Polis Şubeleri ve Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM) engelli çocukların erişimine uygun olmalı ve bu birimlerde engelli çocuklar ile çalışabilecek uzmanlıkta personeller bulundurulmalıdır.

• Özellikle özel eğitim okullarda eğitim alan engelli öğrencilere şiddet türleri, ihmal ve istismar konusunda eğitimler verilmeli, böyle bir durum ile karşılaştıklarında ne yapmaları gerektiği, nerelere başvurabilecekleri anlatılmalıdır.

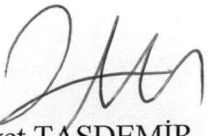


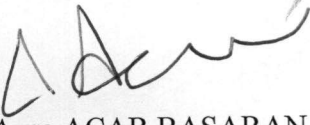
Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

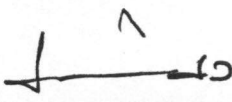
Tüm bunlardan hareketle; engellilerin maruz kaldığı başta fiziksel-cinsel şiddet olmak üzere her türlü istismar ve kötü muamele olayının tespit edilerek bir veri tabanı oluşturulması ve bu olayların önlenmesi için çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasını talep ederiz.

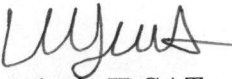

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

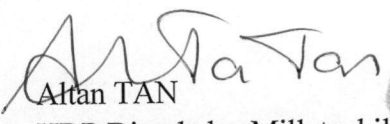

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili


Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili


Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili


Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

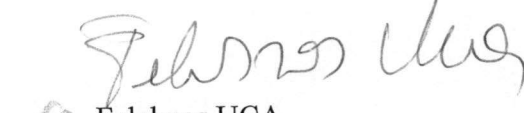

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili


Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

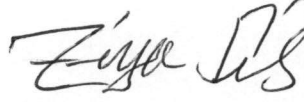

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

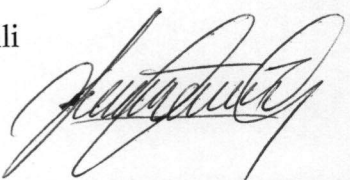

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

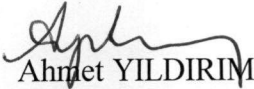

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

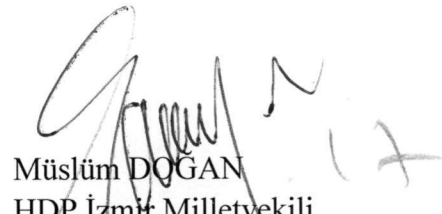

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili


Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili


Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili


Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili


Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili


Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

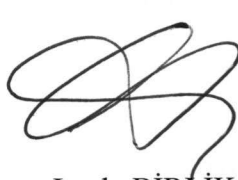

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

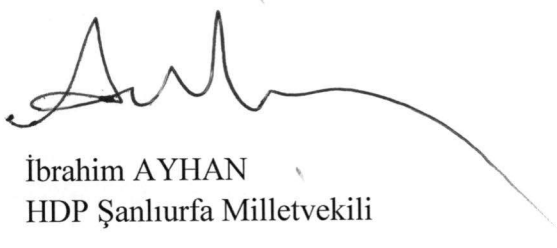

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

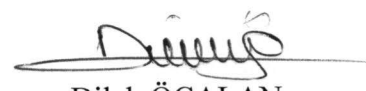

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

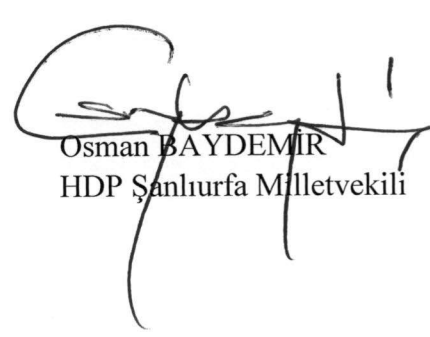

Dengir Mir Mehmet FIRAT
HDP Mersin Milletvekili


Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili


Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili


İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili


Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili


Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili


Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili